

Protocol ar gyfer Cyngorwyr sy'n cynrychioli wardiau aml-aelod

Ebrill 2023

Cyflwyniad

Mae Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gyngorau yng Nghymru yn nodi, os caiff swyddogaethau eu dirprwyo i gynghorwyr o fewn yr un ward, efallai y bydd cynghorau'n dymuno llunio canllawiau a chymorth gyda'r nod o sicrhau bod penderfyniadau a wneir mewn wardiau yn cael eu cydlynu a'u cydtegu gan wella canlyniadau i bobl leol.

Wardiau Aml-Aelod Ceredigion

Ar hyn o bryd mae 34 ward etholiadol yng Ngheredigion, a gynrychiolir gan 38 o gynghorwyr. Cynrychiolir y wardiau canlynol gan ddau Gyngorydd:

- Aber-porth a'r Ferwig
- Aberystwyth Morfa a Glais
- Aberystwyth Penparcau
- Beulah a Llangoedmor

Cydweithio rhwng cynghorwyr sy'n cynrychioli'r un ward

Gall y rhai sy'n cynrychioli Wardiau Aml-Aelod fod o'r un grŵp neu grŵp gwahanol; Fodd bynnag, mae gan bob aelod etholedig yr un statws o ran cynrychioli eu wardiau, ac ni ddylai aelodau ddisgrifio eu hunain fel yr unig gynrychiolydd ar gyfer y ward honno.

Mae gan etholwr yr hawl i fynd at y naill aelod, neu'r ddau aelod etholedig sy'n cynrychioli eu ward, ac efallai y bydd amgylchiadau lle gall Aelodau benderfynu gweithio gyda'i gilydd wrth ymgyrchu neu lobio ar faterion sy'n benodol i'r ward, i rannu syniadau neu bryderon ynghylch materion ac i gyflwyno dull unedig i'r cyhoedd. Efallai y byddant hefyd yn penderfynu rhannu'r llwyth gwaith, a darparu elfen o fentora ar gyfer Aelodau sydd newydd eu hethol. Gellir gwneud hyn yn anffurfiol trwy gyfarfodydd neu sgysiau rheolaidd. Gall leihau'r posibilrwydd o ddyblygu ymdrech hefyd, yn enwedig lle cyfeirir un mater i sylw Gwasanaeth o'r Cyngor ddwywaith. Efallai y bydd Aelodau wardiau aml-Aelod yn dymuno cyfeirio achosion at ei gilydd os oes gwrthdaro buddiannau, neu i gyfro ei gilydd yn ystod absenoldebau fel gwyliau neu salwch.

Gall fod amgylchiadau lle nad yw'r Aelodau'n medru cydweithio ar faterion penodol oherwydd gwahaniaethau gwleidyddol; fodd bynnag, efallai yr hoffent gysylltu â'i gilydd fel mater o gwrteisi wrth ddelio â materion lleol mawr.

Deddfwriaeth sy'n ymwneud â datgelu gwybodaeth bersonol

Dylai Aelodau fod yn ymwybodol o ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â rhannu gwybodaeth. Mae dogfen 'Cyngor i gynghorwyr etholedig a darpar gynghorwyr: Deddf Diogelu Data' Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn nodi:

Dim ond gwybodaeth bersonol angenrheidiol y caniateir i'r Cyngorydd ddatgelu i'r cynghorydd arall i'w (g)alluogi i :

- *fynd i'r afael â phryderon y preswlydd;*
- *Lle mae'r mater penodol yn tynnu sylw at fater sy'n ymwneud ag aelodau etholedig eraill yn yr un ward; neu*

- *Lle mae'r preswlydd wedi cael gwybod bod hyn yn mynd i ddigwydd a pham fod angen gwneud hynny.*

Os yw'r preswlydd yn gwrthwynebu defnyddio neu ddatgelu ei wybodaeth, dylid anrhydeddu ei wrthwynebiad fel arfer.

Ni ddylai'r cynghorydd drosglwyddo gwybodaeth bersonol nad yw'n gysylltiedig ag achos y preswlydd.

<https://www.local.gov.uk/sites/default/files/documents/The%2BGeneral%2BProtection%2BData%2BRegulation%2B%28GDPR%29%2B-%2BGuidance%2Bfor%2BMembers.pdf>

Ystyriaethau ynghylch pa Aelod sy'n arwain ar unrhyw fater

O bryd i'w gilydd, efallai y bydd amgylchiadau lle bydd yn rhaid gwneud penderfyniad ynghylch pa un o'r ddau aelod lleol sy'n arwain ar fater penodol, megis cynrychiolydd ar gorff llywodraethu ysgol, neu gorff allanol lleol arall.

Yn y rhan fwyaf o amgylchiadau, bydd hyn wedi'i bennu ymlaen llaw o ganlyniad i aelod o'r cyhoedd neu sefydliad gysylltu â'r Aelod o'u dewis; Fodd bynnag, lle nad yw hyn wedi'i bennu ymlaen llaw, dylai aelodau etholedig o fewn ward benodol gytuno ymysg ei gilydd i ddyrannu cyfrifoldebau o'r fath mewn modd teg a chyfartal ac ar sail y pwnc a diddordeb neu arbenigedd.

Cyfathrebu gan Swyddogion y Cyngor

Mae gan unrhyw gynghorydd hawl i gymryd diddordeb mewn neu ymdrin â mater sy'n effeithio ar ei ward, ac felly bydd Swyddogion yn anfon copiâu o'r holl ohebiaeth gyffredinol sy'n ymwneud â'r Ward honno at y ddau Aelod, ac yn gwahodd y ddau Aelod i unrhyw gyfarfodydd a drefnir i drafod materion ward cyffredinol.

Bydd hyn yn cynnwys eitemau, ond nid yw'n gyfyngedig i:

- a) Ystyried ceisiadau a dderbyniwyd am ddefnydd amgen dros dro neu rannol o feysydd parcio sy'n eiddo i'r Cyngor Sir, mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol perthnasol a'r Aelod Cabinet (ac eithrio ceisiadau i gau maes parcio "Talu ac Arddangos") yn llwyr: *Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion Rhan 3.5F*;
- b) Rhestr fer o geisiadau ar gyfer ffermydd a hysbysebair, gosod a rhoi Hysbysiadau terfyn mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol perthnasol a'r Aelod Cabinet: *Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion Rhan 3.5H*;
- c) Hysbysiad o ddeisebau: *Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion Rhan 5, Dogfen O*;
- d) Cynrychiolaeth ym Mhwyllgor Defnyddwyr Harbwr Aberaeron, Aberystwyth a Chei Newydd: *Cyfansoddiad Rhan 7 Cyngor Sir Ceredigion*.

Pan fo Aelod wedi bod ynghlwm â mater preifat sy'n effeithio ar breswlydd neu aelwyd unigol, fe fydd Swyddogion yn hysbysu'r Aelod hynny'n unig, oni bai bod y preswlydd wedi rhoi caniatâd i'r wybodaeth gael ei rhannu â'r ddau.

Darperir manylion cyswllt yr holl gynghorwyr ar wefan Cyngor Sir Ceredigion, a bydd aelodau'r cyhoedd sy'n gofyn am fanylion eu cynrychiolydd lleol yn cael manylion cyswllt ar gyfer y ddau Aelod yn nhrefn yr wyddor trwy gyfenw yn unol â'r wybodaeth sydd ar gael i'r cyhoedd ar wefan y Cyngor.